

حاج شیخ الرئیس - بنده در این جمله اخیر عرضی نکردم آقای حاجی آقا فرمودند

رئیس - مذاکرات کافی است (گفتند کافی است).

رئیس - حاجی عزالمالک تقاضا کرده که این بر گردد بکمیسیون - تقاضا لازم نیست این شور اول است و می رود بکمیسیون آقای حاجی آقا هم پیشنهاد کرده اند که جمله اول و هفتم حذف شود اینهم می رود بکمیسیون - آقای فرزانه هم پیشنهادی کرده اند فراتر می شود

وحیدالملک - بنده برای توضیح لفظیته ما را در اینجا افزودم .

رئیس - رأی میگیریم باصلاح آقای وحیدالملک آقاییکه قابل توجه میدانند قیام نمایند (رد شد)

اصلاحی آقای حاجی سید ابراهیم راجع بماده ۴۲ پیشنهاد کرده اند خوانده میشود و رأی میگیریم [ببابت ذیل خوانده شد] بنده پیشنهاد می کنم که فقط مال التجاره در ماده ۴۲ و سوم تبدیل بامانت شود .

افتخار الواعظین - کمیسیون این اصلاح را قبول میکند .

رئیس - پس لازم نیست که رأی بگیریم شروع میشود بقانون ثبت اسناد از ماده صد و بیست و هفت تا راپورت سیمی کمیسیون مورخه هفتم جمادی الاول (راپورت کمیسیون عدلیه ببابت ذیل قرائت شد)

ماده ۱۲۷ اجراء اداره ثبت اسناد هر گاه یکی از تقصیرات مفسده ذیل را مرتکب شوند اولاً اسنادیکه بجهت ظاهره از مندرجات افتاد قبول ثبت نمایند مثل اسناد معموله و محکوم و قلم گرفته و امثال آنها در سندی را بدون حضور طرفین یا طرف یا وکیل ثابت الوکاله آنها ثبت کنند سوم سندی را باهم کسیکه آن معامله را کرده اند ثبت کنند چهارم - تاریخ سندی یا ثبت سندی را در دفتر مقام یا موخر ثبت کنند پنجم - قسمتی از دفتر خود را معقول بامکتوم کنند یا در قیام بکشند یا به تریور دیگری ثبت سند را از استفاده بپندارد ششم - دفتر را بتراشد و یا پاک کنند خواه کلاماً یا بکلام دیگر تبدیل و یا حذف نمایند در کلیه موارد مذکور مرتکب ارتشغال خود معزول و بهیچ خدمت دولتی قبول نشده بملاوه اردو سال الی چهار سال معزول خواهد شد .

آقا محمد پرو جردی - عرض می کنم در این مواد این مجازات اینجا برایش معین شده است نظر باینست که راه بین مخاطرات مسدود شود در این فقره دوم می نویسد (سندی را بدون حضور طرفین یا یک طرف یا وکیل ثبت الوکاله آنها ثبت کنند عرض می کنم که در حضور یک طرف هم میشود که یک خیانت عظیمی واقع شود که بیچاره و هر طوریکه او بخواهد ثبت بکند بطوری که مخالف با میل طرف دیگرش باشد و این را بنده صحیح نمی دانم

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - بنده نفهمیدم یعنی هر دو طرف حاضر نشده اند باینکه از آنها حاضر نبوده مقصودتان اینست اینطور نیست مقصود اینست که باید هر دو طرف حاضر باشند یا وکیل هر دو طرف حاضر باشند یا یک طرف دیگر حاضر باشند ثابت بکنند اما اگر سندی را بدون حضور طرفین یا بدون حضور یک طرف یا بدون حضور وکیل ثابت الوکاله طرفین یا بدون حضور وکیل ثابت الوکاله یک طرف ثبت بکنند مقصود اینست .

فهم الملک - بنده مقصودم در ترتیب عبارت بود که بیک ترتیب خوبی نوشته نشده است یعنی یک جمله را نوشته اند که مبتدا در اول ماده است و خبر آن در آخر ماده است و این خوب

فهم الملک - بنده مقصودم در ترتیب عبارت بود که بیک ترتیب خوبی نوشته نشده است یعنی یک جمله را نوشته اند که مبتدا در اول ماده است و خبر آن در آخر ماده است و این خوب

فهم الملک - بنده مقصودم در ترتیب عبارت بود که بیک ترتیب خوبی نوشته نشده است یعنی یک جمله را نوشته اند که مبتدا در اول ماده است و خبر آن در آخر ماده است و این خوب

فهم الملک - بنده مقصودم در ترتیب عبارت بود که بیک ترتیب خوبی نوشته نشده است یعنی یک جمله را نوشته اند که مبتدا در اول ماده است و خبر آن در آخر ماده است و این خوب

نرتیبی نیست یعنی طوری است که ماده را بی ربط می کند حالا بنده باین ترتیب نوشته ام ملاحظه فرمائید اگر قبول فرمائید این طور شود - هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد مرتکب بیکی از تقصیرات ذیل شوند از شغل خود معزول و بهیچ خدمت دولتی قبول نمی شوند بملاوه ۲ سال الی ۴ سال معزول خواهند شد اول .

رئیس - رأی میگیریم بماده ۱۲۷ بترتیبی که خوانده شد و آقای فهم الملک اصلاح کردند آقایانی که موافقت قیام نمایند (با اکثریت ۵۸ رأی تصویب شد) ماده ۱۳۲ را بخواهند

ماده ۱۳۲ هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد سندی را که در اداره سر بسته تودیع شده باز کنند از شغل خود معزول میشوند و هر گاه خود یا مضمون سند تودیع شده را بکسانی که حق استرداد آنرا ندارند ارائه یا افشا کنند از شغل خود معزول و بهیچ خدمت دولتی قبول نگردیدند بملاوه ارتش ماه الی یکسال مقرر می شود که اگر بازرگان مالی یک حال معزول خواهد شد .

هشترودی - این جا که می نویسد سند را که در اداره سر بسته تودیع شده باز نکند این لفظ باز میکند خوب لفظی نیست و همان افشاییکه بعد می نویسد کافیست .

آقا شیخ ابراهیم - باز کردن غیر از کشف کردن است کشف کردن را افشا کردن اینست که دیگری اطلاع بدهد و آن افشاییکه در آخر نوشته شده است ربطی بان اولی که یاربکنند ندارد .

فرزانه - بنده در جمله اول مخالفم و به عقیده بنده این جزاء خیلی کم است اینجا می نویسد هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد سند را که در اداره سر بسته تودیع شده باز کنند از شغل خود معزول میشوند بنده این جزاء را خیلی کم می دانم .

رئیس - اگر کم می دانید پیشنهاد کنید **رئیس** - ماده ۱۳۲ را میگذاریم تا اصلاحات برسد .

آقا شیخ ابراهیم - اینکه فرمودند آقای فرزانه که مجازات را کم می دانم این کم نیست بجهت اینست که آنچه از شغل خود معزول میشوند در باز کردن تنهاست افشا کردن نیست برای افشا کردن مجازات علاوه شده است .

حاج آقا - اینکه آقای مغربیان فرمودند در مقام جواب کافی نیست بجهت اینکه البته مأمور دولتی در یک اداره که میدانند یک بسته امانتی که در اداره بسته نشده است البته بی غرض او را باز نخواهد کرد لابد برای یک فرض باز می کند و موفق بفرضش شود و این لابد برای آن غرض است راجع بمنع اداری است و باز وجود منع اداری اقدام کرده است از اینجهت بطوریکه گفته من هم این را کم میدانم و لا اقل باید گفت بعد از این که در هیچیک از ادارات دولتی پذیرفته نخواهد شد .

ماده ۱۳۴ - هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد وجه ثبت را عمداً کمتر از تمبره اخذ نمایند در دفعه اول که دو مقابل آنچه گرفته اند و در دفعه دوم سه مقابل و در دفعه سیم چهار مقابل از مقرری آنها مسترد بخوانند دولت میشود و اگر مقرری نداشته باشد یا کفایت نکند در هر یک از صور مزبوره در مقابل هر یک تومان یک روز حبس خواهد شد و در دفعه چهارم علاوه بر ترتیب مقرر در دفعه سوم از شغل خود نیز معزول میشوند .

دکتر علیخان - اینجا که نوشته اند اجراء اداره ثبت اسناد وجه تمبره را عمداً کمتر بگیرد بنده تصور میکنم تشخیص این کار قدری مشکل باشد بجهت اینکه همیشه خواهند گفت سهو کرده ایم و بنده تقاضا میکنم آقای معبر توضیح فرمائید که بچه وسیله تعیین می تواند بنمایند که عمداً بوده است .

آقا شیخ ابراهیم - بدقت و کتابچه این نگاه میکنند اگر سهو در حساب شده است بزودی معلوم می شود و اگر عمداً هم گرفته است آن هم سهو است معلوم میشود .

رئیس - رأی میگیریم بماده ۱۳۴ آقایانی که موافقت قیام نمایند (متصو ک شد) دو باره رأی میگیریم آقایانی که موافقت با ماده ۱۳۴ بترتیبی که خوانده شد قیام نمایند (با اکثریت ۴۳ رأی تصویب شد)

ماده ۱۳۶ - هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد علاوه بر تمبره وجهی اخذ کرده و بحساب دولت نیاورده باشند موافق ماده (۱۳۵) مجازات میشود و اگر زیاد را بحساب دولت آورده اند بواسطه غفلت موافق ماده (۱۳۸) مجازات می شوند و در هر دو صورت زیاد بصاحبش مسترد میشود .

حاجی شیخ اسدالله - در صورت غفلت یا سهو گمان نمیکنم که از برای او یک تقصیری باشد که این مجازات باین سختی را ما از برای او قرار بدهیم که از شغل خود معزول و داخل در هیچیک از ادارات دولتی نشوند اگر تعدد بکند هر نوع مجازاتی برای او تعیین بکنیم حق او است برای اینکه خیانت کرده اما در صورت غفلت و سهو این یک چیزی است که در هیچ قانونی نیست و هیچ عاقلی نمی تواند این را تقصیر قرار بدهد از برای مباشرت اسناد باین که این را خیانتی قرار بدهد که در هیچ اداره او را نه بپذیرند بنده این لفظ غفلت را زیاد می دانم و باید حذف شود در صورتی که عمداً این خیانت را بکنند این مجازات جا دارد معین شود

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - گویا ملاحظه کرده که سابقاً شده فراموش شده زیاد گرفته و بحساب دولت نیاورده این معلوم است دزدی است زیاد گرفته و بحساب دولت هم آورده این معلوم است که غفلت کرده است و خیال خوردن و خیانت کردن نداشته ماده [۱۳۵] هم مجازات غافلین را معین کرده است که در دفعه اول اختصار در دفعه دوم ملامت دفعه سیم چه دفعه چهارم چه البته یک کسیکه دو دفعه سه دفعه در اداره یک غفلتی می کند باید او را تنبیه کرد که مرتکب آن عمل نشود

حاجی شیخ اسدالله - اینکه می فرمائید در صورتی که بدولت پرداخته باشد معلوم است که حتماً غفلت کرده است هیچ همچو چیزی نیست ممکن است که زیاد گرفته باشد عمداً او بدولت هم نداده باشد این چیزی نیست که متصور نباشد اما این که می فرمائید که در صورت غفلت در مرتبه اول و ثانی و ثالث باو اختطاری کردند او باز خلاف کرد اگر بخوانند از برای او مجازات قرار بدهند برای همین غفلتش و از اداره ثبت اسناد چون سهویش خیلی زیاد است این شخص را خارج کنند می توان تصدیق کرد که مباشر این اداره باید کسی باشد که از سهو و سهولت باشد اما این که هیچ اداره از ادارات دولتی او را قبول نکند این را بنده صلاح نمی دانم برای اینکه یک اداره اداره نظام است آنجا سهو و غفلتی دیگر ندارند که نوشته را بپذیرند ثبت کنند که مبادا غفلت بکنند و یک وجهی بگیرد و بدولت نپردازد بهمان قدر که از اداره ثبت او را خارج کنند کفایت می کند .

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - در ماده ۱۳۸ از اداره خارج شدن تنبیه شدن است گفتیم ماده را بخواون این را برای این است که کسی که سهومی کند می گویند باو در دفعه اول اختطاری میکنیم در دفعه دوم اختطاری کنیم در دفعه سیم چه و کذا آن مجازات غفلت بود

رئیس - از مغزب معترم خواهش می کنم وقتی که مذاکره می کنند با کمال ملاحظه مذاکره فرمائید .

آقا میرزا ابراهیم خان - بنده یاد آوری می کنم خدمت نماینده معترم که بکمیسیون در اصل ماده فرمائید این جا می گوید که هر گاه اجراء اداره ثبت اسناد علاوه بر تمبره وجهی که اخذ کرده این جا را موافق فرمایش آقایان تصور می کنم که سهو کرده در گرفتن پول اما در حساب دولت نیاورده دیگر این سهو نیست پس اگر گرفت زیادی را و بحساب دولت نیاورد معلوم میشود که یک فرض نامناسبی در این عمل داشته است که از اجراء اداره ثبت که باید خیلی صحیح عمل باشد سر زده است و اگر گرفت و بحساب دولت هم آورد معلوم می شود که او عمداً نکرده و اشتباهی کرده است غرضی هم نداشته آن پول بصاحبش رد می شود مجازات کمی هم که درخور این اشتباه است که اختطاری باشد باو می شود .

رئیس - مذاکرات آقایان کافی نمایانند (اغلب اظهار کردند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم بماده ۱۳۶ آقایانی که موافقت با این ماده بطوریکه خوانده شد قیام نمایند (با اکثریت ۶۴ رأی تصویب شد) دو فقره اصلاح راجع بماده ۱۳۲ پیشنهاد شده می خوانیم و بعد رأی میگیریم (پیشنهاد آقای میرزا اسدالله ذیل خان فرزانه ببابت ذیل خوانده شد)

این بنده پیشنهاد می نمایم که در ماده ۱۳۲ مجازات هر دو فقره را در آخر قرار بدهند که بحسب هم داشته باشد

آقا شیخ ابراهیم - این سه ماده چون شور

آقا میرزا اسمعیل خان فرزانه - بنده همانطوریکه عرض کردم مجازات جمله اول را خیلی کم میدانم باینجهت پیشنهادی کردم

آقا شیخ ابراهیم - نمی خوانند سرفنی بگذارند بین باز کردن و افشا کردن نمی شود باید فرق گذارد .

رئیس - رأی میگیریم باین پیشنهاد بطوری که خوانده شد آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه می دانند قیام نمایند [رد شد] اصلاح افتخار الواعظین را بخواهند [ببابت ذیل قرائت شد]

بنده پیشنهاد میکنم در جزء اول ماده ۱۳۲ بعد از شغل خود معزول میشود زیاد شود که از یک ماه الی ۶ ماه حبس میشود

افتخار الواعظین - این کسیکه نوشته خودش را آورده است در اداره ثبت اسناد سر بسته بوده است غرض او این بوده که افشا شود بکمیسیون آن شخص اجراء اداره ثبت اسناد باز می کنند و خودش نگاه می کند و دیگری نمی گوید یک دفعه هم خودش می بیند هم دیگری می گوید در هر صورت افشا شده است در صورت اول چون تقصیرش کمتر است یعنی خود او دیده است مضامین آن پاکت سر بسته را و دیگری ندیده است این است که بنده پیشنهاد کرده ام که از یک نگاه الی شش ماه حبس و در صورت دوم که ب دیگری هم مطالب آن پاکت گفته شده چون اینجا تقصیرش زیادتر است نوشته شود از شش ماه الی یکسال حبس شود .

وزیر عدلیه - این پیشنهاد را قبول میکنم بشرط اینکه از خدمت معزول شود چون کسی که شش ماه حبس شد دیگر نمی تواند مستخدم دولت بشود پس نوشته شود که از خدمت هم معزول و دیگر در هیچ اداره دولتی قبول نخواهد شد و بملاوه از ۶ ماه الی یکسال حبس خواهد شد .

رئیس - چون جزو دوم ماده انجامتار کرده اند که آنرا حبس میکنند با مقرری آنرا توفیق کنند آنوقت در دفعه دوم مطابق این پیشنهاد مدت حبس زیادتر است .

وزیر عدلیه - در دویمی هم باید همین طور زیاد کرد بنظر من باید اینده باید بر گردد بکمیسیون و آنجا اصلاح شود .

آقا شیخ ابراهیم - بنده تقاضا میکنم که این بکمیسیون دیگر برنگردد و هر اصلاحی بخواهد بشود اینجا بشود و رأی گرفته شود در خدمت دولتی قبول نشود هست بملاوه از یک نگاه الی شش ماه حبس را هم دارد و بنده تقاضا میکنم که بر نگردد بکمیسیون موادی را که آقای میرزا ابراهیم خان پیشنهاد کرده بودند کمیسیون در ضمن ۳ ماده اصلاح و بطریق ذیل پیشنهاد کرده بود که با آخرین مواد قانون ثبت اسناد قبل از ماده (تمبره) الحاق شود .

ماده ۱۴۰ - هر ماه عشر مقرر می شود از اجراء اداره ثبت اسناد عشر آنچه علاوه بر مقرر از عایدات با آنها داده میشود در صندوق عدلیه بعنوان ذخیره برای آنها محظوظ خواهد شد

آقا شیخ ابراهیم - این سه ماده چون شور

(بمبارت ذیل قرائت شد) هر يك از اجزاء مباشرت ثبت اسناد که تا آخر سال مرتب تصویبی که موجب انفصال او است شود نصف آنچه در آن سال برای او ذخیره شده است بملاوه صدی پنج باو داده میشود و در صورت انفصال یا فوت تمام ذخیره بعد از تأدیبه حقوق متعلقه بآن بخود یا وارث او داده می شود.

رئیس - کمیسیون قبول میکند با اینکه رای بگیریم.

آقا شیخ ابراهیم - مقصود از صدی پنج چه چیز است از مقرری یا از ذخیره.

فهمیم الملک - صدی پنج از ذخیره.

آقا شیخ ابراهیم - پس خوبست توضیح بشود بملاوه يك قيد دیگری هم لازم دارد (که موجب انفصال یا کسر مقرری او است) چون در صورتیکه کسر مقرری پیدا کرده است نمی توان نصف را باو رد کرد پس باید این بقدر در اینجا نوشت که با مواد سابقه منافاتی نداشته باشد.

(مجدداً پیشنهاد آقای فهمیم الملک با اصلاحات ذیل خوانده شد).

هر يك از اجزاء مباشر ثبت اسناد که تا آخر سال مرتب تصویبی که موجب انفصال یا کسر مقرری او است نشود و نصف آنچه در آن سال برای او ذخیره شده است بملاوه صدی پنج نسبت بوجه ذخیره باو داده میشود و در صورت انفصال یا فوت تمام ذخیره بعد از تأدیبه حقوق متعلقه بآن بخود یا وارث او داده می شود.

آقا شیخ ابراهیم - حالا عیب ندارد.

رئیس - ماده خودتان را مسترد میکنید و این را قبول میکنید.

آقا شیخ ابراهیم - بله همین را قبول میکنم.

رئیس - پس رای قطعی بگیریم - آقایانی که این ماده را بطوریکه پیشنهاد شد اصلاح کردند تصویب میکنند قیام نمایند. (رد شد.)

حالا رای می گیریم بخود ماده ولی آقای آقا میرزا ابراهیم خان پیشنهاد کرده اند که ماده تجزیه و منقسم بدو قسمت بشود [پیشنهاد آقای میرزا ابراهیم خان بمبارت ذیل قرائت شد]

این بنده پیشنهاد میکنم که ماده آخر بدو قسمت منقسم و رای گرفته شود قسمت دوم از عبارت (و در صورت اول صدی پنج به مقرری سال گذشته او بعنوان اضافه مواجب برای سال آینده او افزوده خواهد شد) تجزیه شود.

رئیس - حالا بطوریکه پیشنهاد شده است ماده را تجزیه میکنم و قسمت اول را می خوانند (قسمت اول بمبارت ذیل قرائت شد)

ماده ۱۴۴ - هر يك از اجزاء که تا آخر سال مرتب تصویبی که موجب انفصال یا کسر مقرری او است نشده باشد بحسب نقاضای خود نصف آنچه در آن سال برای او ذخیره شده باو داده می شود و در صورت انفصال یا وفات تمام ذخیره بعد از تأدیبه حقوق متعلقه بآن بخود یا وارث او داده می شود.

رئیس - رای می گیریم این قسمت اول بطوریکه خوانده شد آقایانی که موافقت و تصویب میکنند قیام نمایند. (اغلب قیام کردند) با کثرت ۴۶ رای تصویب شد. قسمت دوم خوانده میشود.

از اردر صورت اول صدی پنج تا آخر ماده قرائت شد.

رئیس - آقایانی که با این قسمت دوم موافقت قیام نمایند (رد شد) ماده ۱۳۲ - ماده بود بعضی اصلاحات پیشنهاد کردند خوانده می شود و رای می گیریم.

آقای معزز الملک - و آقای معبر هر دو يك قسم پیشنهاد کرده اند.

(پیشنهاد آقای آقا شیخ ابراهیم معبر کمیسیون بمبارت ذیل قرائت شد)

ماده ۱۳۲ - هر گاه اجزاء اداره ثبت اسناد سندی را که در اداره سربسته تودیع شده باز کنند از شغل خود معزول شده بهیچ خدمت دولتی قبول نکنند در آن ماه از يك ماه الی شش ماه مجبور میشوند و هر گاه خود یا مضمون سند تودیع شده را بکسانی که حق استرداد آنرا ندارند ارائه یا افشاء کنند از شغل خود معزول شده بهیچ خدمت دولتی قبول نشده بملاوه از شش ماه الی يك سال مجبور خواهند شد.

رئیس - پیشنهاد آقای معزز الملک هم همین طور است. چند فقره اصلاحات دیگر هم هست خوانده میشود (بترتیب ذیل قرائت شد).

۱ - از طرف آقا میرزا ابراهیم قمی - بنده در ماده ۱۳۲ اصلاح ذیل را پیشنهاد میکنم.

هر گاه اداره ثبت اسناد سندی را که در اداره سربسته تودیع شده باز کنند از شغل خود منصرف شده بملاوه از شش ماه الی يك سال از مقرری آنها کسر خواهد شد و هر گاه خود یا مضمون سند تودیع شده را بکسانی که حق استرداد آنرا ندارند ارائه یا افشاء کنند از شغل خود معزول شده بملاوه از يك سال الی دو سال مجبور خواهد شد.

۲ - از طرف آقای حاج آقا ... بنده پیشنهاد میکنم که درجه اول ماده ۱۳۲ بعد از جمله (از شغل خود منصرف میشوند) اضافه شود که در هیچ اداره دولتی قبول نخواهد شد.

رئیس - اصلاح آقای معزز الملک هم خوانده میشود.

(بقرائت ذیل قرائت شد)

ماده ۱۳۲ - هر گاه اجزاء ثبت اسناد سندی را که در اداره سربسته تودیع شده باز کنند از شغل خود معزول و از يك ماه الی شش ماه مجبور خواهند شد و هر گاه خود یا مضمون سند تودیع شده را بکسانی که حق استرداد آنرا ندارند ارائه یا افشاء کنند از شغل خود معزول شده بملاوه از يك سال مجبور خواهند شد.

رئیس - يك جزئی فرقی هست مابین پیشنهاد آقای معبر و پیشنهاد آقای معزز الملک که درجه اول

آقای معبر اضافه کرده اند که بهیچ کار دولتی قبول نمیشوند) پس اول در پیشنهاد آقای معبر رای بگیریم يك مرتبه هم خوانده میشود [مجدداً قرائت شد].

معزز الملک - بنده هم قسمت اول پیشنهاد خود را مسترد میدارم و موافقم با پیشنهاد آقای معبر.

رئیس - پس رای قطعی بگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه با ماده ۱۳۲ بطوریکه آقای معبر پیشنهاد کرده اند موافقت قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) با کثرت ۴۱ رای تصویب شد) حالا مذاکره در کلیات است در کلیات قانون ثبت اسناد مخالفی هست [گفتند خیر] پس رای بگیریم در کلیات میخوانند.

رئیس - در این صورت رای در کلیات میماند برای جلسه آتی.

(پیشنهاد وزیر عدلیه بمبارت ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده ذیل با شرح قانون ثبت اسناد علاوه شود.

ماده - دایره ثبت اسناد در حوزه محاکم ابتدائی که قانوناً تشکیل شده تاسیس خواهد شد و وزارت عدلیه قبل از تاسیس دایره ثبت اسناد در محلی باید بدو بودجه آنرا از ارقام مقرر گذرانده پس اقدام در تاسیس دایره مزبوره نماید.

رئیس - يك ماده الحاقی هم از طرف آقای آقا سید حسین اردبیلی پیشنهاد شده است خوانده میشود.

(بمبارت ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که تبصره ذیل بتصرف ثبت اسناد ضمیمه شود.

در صورتیکه یکی از تصدیقات مذکوره در ماده هفتم و هشتم متضمن تصدیق دیگر از آنها باشد اجرت فقط برای يك تصدیق گرفته میشود.

رئیس - در این اصلاحیکه از طرف یکی از نمایندگان است باید رای در قابل توجه بودن گرفته شود و بعد برود کمیسیون.

آقا سید حسین اردبیلی - در موقعی که تئیهات آخر تصرف خوانده می شد این را اظهار کردم ولی چون رای گرفته شد موقع نشد که پیشنهادی بکنم این واضح است که نظرمتن در ماده ۷ که تصدیق صحت امضاء است و همچنین در ماده ۸ که تصدیق حیات یا هویت است این بوده است بکفقره که تصدیق داده می شود حقوق آن بکفقره و در آن است و این مسئله است که آن شخص که ثبت میکند و تصدیق میدهد فقط در موقعی که در يك فقره تصدیق می دهد و در آن خواهد گرفت و اگر در یکی از آنها که تصدیق میدهد مستلزم تصدیق دیگری باشد مثلاً مثل تصدیق هویت که ضمناً تصدیق حیات را هم میکند این جا معلوم است که در اجرت نباید گرفت یکی از برای حیات و یکی از برای امضاء و در این باب در تئیهات تصریحی نشده است از این جهت گمان می کنم که این تبصره لازم باشد.

آقا شیخ ابراهیم - دو تصدیق را در يك ورقه نخواهد داد مقصود آن شخص اگر تصدیق هویت است يك ترتیب دیگری دارد تصدیق حیات است يك ترتیب دیگری دارد هیچ نمی شود دو تصدیق را در يك ورقه بدهند این پیشنهاد هیچ موضوعیت ندارد.

رئیس - حالا بگردد به دیگر خوانده میشود و رای بگیریم.

(مجدداً پیشنهاد آقای اردبیلی خوانده شد)

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام نمایند (قابل توجه شد)

حالا پیشنهادی که از طرف وزارت عدلیه شده است خوانده می شود [مجدداً قرائت شد].

وزیر عدلیه - مقصود از پیشنهاد کردن این ماده الحاقی این بود که ما احتراز بکنیم از آن ترتیبی که تا حالا در اداره معمول داشته ایم و خیال می کردیم که يك چند تا صندلی و میز که در يك اطراف گذاشته شود بدون اینکه قبل از وقت بودجه برای آن ترتیب داده شود و بدون اینکه از روی ترتیب قانونی اشخاص آن انتخاب شوند آن اداره اداره می شود و میتوانیم صحت عمل را از آنها انتظار داشته باشیم حالا چون تجربیات خودمان را کرده ایم و مکرر در مکرر در مجلس در این خصوص مذاکره شده است این است که باقی نظریات را در این خصوص واگذار می کنیم تجربیات خود و کلاً در باب نواقص که در ادارات امروزه است و برای اینکه ما تکرار نکنیم آنچه را که در گذشته تجربه کرده ایم و ضرر آن را عاید شده است این ماده را بنده زیاد کردم که بمنظور که قانونش از مجلس گذشت بودجه اش هم باید از مجلس بگذرد بعد از آن اشخاص هم موافق قانون امتحان بدهند وقتی که قانون برود و انتخاب اشخاص موافق درست شد آنگاه اداره آن تشکیل شود و اینکه نوشته ام این اداره باید در حوزه محاکم ابتدائی که قانوناً تشکیل شده است دایره شود برای این است که خود این اداره وابسته به محاکم ابتدائی است پس برای اینکه دیدیم اغلب امورات این اداره با اطلاع محاکم ابتدائی است و در این قانون نوشته شد مثلاً بحکم محکمه ابتدائی تأدیبه خسارت میشود و اغلب کارهای هم به مهر و امضای محکمه ابتدائی میرسد در هر صورت این اداره در تحت نظارت محاکم ابتدائی است و حالا قوانین موقتی وزارت عدلیه از کمیسیون میکندرتا وقتی که قانون دائمی آن از مجلس بگذرد و آنها بوضع اجرا گذاشته میشود که تجربیاتی اگر در آنها لازم است بشود نواقص آن معلوم بشود و البته معلوم است که با این ترتیب محاکم ابتدائی هم تأسیسات و تشکیلاتش قانونی خواهد شد و ما می توانیم در تحت نظارت آنها ادارات قانونی برای ثبت اسناد دایره کنیم که از این جهت هم تکراری از برای ما نباشد.

آقا شیخ ابراهیم - بنده بنده این پیشنهاد هیچ ضرورت ندارد بجهت اینکه ادارات ثبت اسناد تابع محاکم اداری است برای آن يك ماده گذاشته

شده است که ادارات ثبت اسناد در تحت نظر محاکم ابتدائی است و اما از ابابت بودجه برای آن هم يك ماده گذاشته شده است که وزارت عدلیه بودجه ادارات ثبت اسناد را مقرر کرده پیشنهاد مقامات لازمه میکند حالا هر روز میخواهند پیشنهاد بکنند میخواهند این کار زودتر بشود اختیار دست خودشان است میتواند زودتر بودجه آن را پیشنهاد بکنند دیگر يك ماده قانونی علیحده لازم ندارد اگر مقصود این است که در این قانون تکلیف بودجه معین باشد که يك ماده برای آن معین شده است دیگر تکرار اوچه نمایی دارد.

وزیر عدلیه - معلوم میشود که آقای معبر درست التفات نفرمودند به مضمون ماده که بنده پیشنهاد کردم بنده همین را که فرمودند میدانم و مکرر مطالعه کرده ام این قانون را بعد از مطالعه این ماده را پیشنهاد کردم و باین مسئله خیلی اهمیت میدهم و بعد از این بقیر از این ترتیب صلاح نیست دایره ثبت اسناد در جایی دایره شود که ضررش بیشتر از وجوش است میفرمایند ترتیب بودجه از این قانون نوشته شده است بنده هم این را خوانده بودم ولی میگویم قبل از این که بودجه اداره ثبت اسناد از مجلس نگذشته است ابتدا يك کمیسیون و يك صندلی نباید گذاشته شود (اغلب تسخیر کردند) بنده مقصودم از این پیشنهاد این است.

رئیس - چون چیزی که از طرف وزیر پیشنهاد می شود لازم نیست در قابل توجه بودن آن رای گرفته شود اینست که در این پیشنهاد رای قطعی می گیریم آقایانی که با این ماده پیشنهادی وزارت عدلیه موافقت و تصویب میکنند نه بقانون ثبت اسناد علاوه شود قیام نمایند (اغلب قیام کردند) به اکثریت ۶۶ رای تصویب شد حالا چون در کلیات مخالفی نیست رای بگیریم در کلیه قانون ثبت اسناد که متضمن ۱۴۴ ماده است و در جلسات متعدد در این مجلس شور اول و دوم آن شده و ماده بماده رای داده شده است در این رای قطعی آخری است که در آن گرفته می شود آقایانی که با این قانون موافقت و وره سفید خواهند انداخت و آقایانی که مخالفند وره قرمز درازان رای اخذ شده آقای حاج میرزا رضاخان بنده ۶۶ وره سفید آنها را شماره نمود (آقایانی که تصویب کردند).

بهجت - معزز الملک - مستندالتجار - نجابت حاج محمد کریمخان - دکتر اسمعیل خان - آقا شیخ اسمعیل هشرودی - سراج میرزا - صدرالعلماء - آدینه محمدخان - ادیبالتجار - آقا شیخ علی شیرازی رکن الممالک - انتظام الحکماء - ذکاء الملک - شبانی آقا میرزا ابراهیم قمی - حاج صدیق الممالک - دکتر حیدر میرزا - حاج آقا - دکتر امیرخان - متین السلطنه - علی الرضا - میرزا محمد باقر - آقا میرزا احمد - منتصر - السلطان - آقا میرزا جلیل - اردبیلی - سلمان الحکماء - آقا میرزا حسین کریمی - حاج شیخ علی - آقا میرزا داود خان - آقا میرزا محمد تقی قلی خان - حاج شیخ اسدالله - آقا میرزا رضای مصطفی - میرزا محمد علی زاده - قاسم محمد رضای همدا - محمد الدوله - از باب - آقا میرزا محمد تقی - آقا میرزا محمد تقی - حاج سید ابراهیم

وزیر الملک - آقا میرزا قاسم خان - ناصر الاسلام - مشیر حضور - فرزانه - احتشام الملک - محمد امام میرزا - معزز الملک - نجم آبادی - آقا شیخ غلامحسین - فهمیم - الملک - آقا میرزا ابراهیم خان - ضیاء الممالک - معاضد الملک - حاج میرزا رضاخان - آقا شیخ ابراهیم - نیر السلطان - ترتیب.

رئیس - با اکثریت ۶۱ رای تصویب شد آقای معاون وزارت داخله حاضر شده بودند برای جواب بعضی از سؤالات ولی چون مجلس خیلی طول کشیده است اگر آقایان موافق باشند بماند برای جلسه دیگر [گفتند صحیح است].

آقای حاجی آقا با اکثریت ۶۱ رای انتخاب شد برای بردن لوازم تشکر به نجف اشرف.

معاون وزارت پست - این پیشنهادی است از طرف وزارت پست و تجارت که در خصوص جلب مستخدمین اروپائی از برای ترتیب ادارات پست و تلگراف نوشته اند و دلایل را ذکر کرده اند استدعا می کنم خواننده شود.

رئیس - در اینجا خوانده شود یا بفرستیم به کمیسیون؟

معاون - استدعای کنم در این مجلس خوانده شود (بمبارت ذیل قرائت شد)

مورخه ۱۲ شهر جمادی الاول ۱۳۲۹ مجلس مقدس شورای ملی.

چون مملکت ایران از ورطه حکومت استبدادی گذشته و دارای يك دولتی شده است که لازمه اش ترقی در مراتب و مقامات مختلفه است و رشته روابط داخلی و وسائل ارتباطات بین المللی بیشتر باین ملاحظه باید ترتیب عالی شایده و اداره پست و تلگراف که یکی از مسائل عمده رشته ارتباطات است و باید مورد ملاحظه و دقت دولت باشد تا بحال اوضاع این دو اداره عنوان مقدمانی داشته است از دست مستخدمین اگر چه تا يك درجه بواسطه عملیات اداری با اطلاع هستند ولی غالباً از تحصیل علم اداری هم چندان بهره ندارند برای اینکه این دو اداره رو بترقی نهاد و وظایف خود را کاملاً پیشانی ادا نمایند نیاز به مرامات شود.

اولاً - برای ترتیب و تکمیل امور داخله مجری نمودن يك قانون یستی و تلگرافی که از مجلس مقدس می گذرد و حاوی خلاصه تمام دستور العملها و اعلانها دستخطها می باشد که تا امروز در باب امور پستی و تلگرافی داده شده باین ترتیب که خلاصه مطالب استخراج زدودن جلد مدون شود.

ثانیاً - يك نظامنامه انتظامات باید نوشته و مجری شود که ترتیب رشته های مختلفه اداره پست و تلگراف را داده و حدود تکالیف و درجات و وظایف و مراتب ترقی و کفو و یادادش مستخدمین اداره پست و تلگراف را تعیین و تصریح نماید.

ثالثاً - برای استحکام ارتباطات مملکت با دول خارج و مخصوصاً با ممالک همجر که گذشته از قراردادهائی که الان موجود است و در ایران در اجزای آنها شریک است باید بعضی قراردادهای دیگر برای بسط اداره پست و تلگراف و خدمت و تجارت نوشته شود و این قرار دادهای عبارتند

حاضر را که با زیاد بر این اسلحه لازم داریم وقت دیگر باین نزدیکی ها نمی توانیم يك بولی تهیه بکنیم و با بقیه ۷۰۰۰ اسلحه بدیم اگر تأمل بفرمایید خواهید تصدیق کرد که اگر ما يك اسلحه صحیحی مطابق ماده ۴ بخریم و این ۲۲۰۰۰ تومان را از بابت قسط اول آن بپردازیم و باین قرار می توانیم يك مقدار اسلحه زیادی در دست داشته باشیم باین جهت بنده مخالف این ماده بوده رای ندارم.

رئیس الوزراء - بله فرمایشاتی که شاهزاده سلیمان میرزا میفرمایند صحیح میفرمایند اولاً عرض کنم که ما ۳۰۰۰۰ اسلحه لازم داریم و باید تماماً هم اسلحه خرید شود و باید بزودی هم آورده شود و امروز هم در ذخیره ما هیچ اسلحه نداریم و اگر این ۳۰۰۰۰ اسلحه را نخیریم و تا يك ماه در راه دیگر وارد نکنیم تا مدت قابل تمام مملکت ما خواهد آهوب و اغتشاش شد و لازم است و این اسلحه ما هم اول اسلحه است و از همه اسلحه ها بهتر است و در این جا هم امتحان خواهد شد و باین تئوری هم که خریداری شده است مناسب است و این ۷۰۰۰ تفنگ نمونه است از این مقداری که بعد خریداری خواهد شد اگر آنرا در این جا و کلاهی عظام و همه ملت تجربه کنند که از همه این اسلحه هائی که می گویند در کمیسیون بدیم بر حسب تئوری اندازی و نشان زدن برای جنگ و دعوا در همه موارد از همه اسلحه ها بهتر است باید این اسلحه بزودی برسد این مختصر خرید اسلحه اینقدر قابل گفتگو ما بین و کلاهی عظام نیست خوب است بطورده ... چه عرض بکنم ... از روی مهر و محبت فرمایشات نکنید.

وحیدالملک - بله مسئله درست واضح نشد در ضمن شوز اول مذاکره ناقصی در این لایحه خرج بعمل آمد و در آنوقت معلوم شد که ما بین خود آقایان وزراء عظام يك اختلاف نظر راجع به این ماده اسلحه موجود است خاطر ام است که آقای وزیر مالیه مخصوصاً فرمودند که آن اسلحه که باید خریداری شود از این ۲۲۰۰۰۰ تومان خریداری خواهد شد و آقای رئیس الوزراء هم بطوریکه حالا اظهار کردند قبول فرمودند لزوم اسلحه را ولی اظهار داشتند که از همین مبلغ پرداخت خواهد شد در آنوقت آفندر معلوم شد که این اختلاف نظر ما بین آقایان وزراء بود حالا هم از برای بنده درست معلوم نشد یعنی درست واضح نیست که آیا آن اختلاف نظر برداشته شده است یا اینکه همینطور باقی است بنده با فرمایش آقای رئیس الوزراء کاملاً موافقم که ما مابین اسلحه لازم داریم آلات دفاعه از برای مملکت از ما بفرم احتیاجات است گویا در آن هر يك از وکلا تردیدی نداشته باشند ولی چیزی که هست راجع به ترتیب جلب و حصول این آلات دفاعیه اگر خاطر آقایان باشد در این بودنی که کمیسیون یعنی از هیئت وزراء سابق آمده بود در آنوقت طبع و توزیع شد در آنوقت يك خیالی بنظر آنها رسیده بود نظر کمیسیون و اولیای امور آنوقت این بود که يك کاری بکنند بلکه از همین پول با يك خرج وجه نقد مختصری يك عمده زیادی اسلحه از برای مملکت تهیه بکنند که احتیاجات ما را اسلحه رفع بکنند چنانچه آقایان ملاحظه

فرمودند پرداخت يك قسط آن اسلحه را از این وجه استعاضی داده بودند که آن مبلغ درست خاطر نیست گویا ۲۵۰ یا ۳۰۰۰۰۰ تومان میشود و باقی آن بانساط پرداخته شود از روی این نقشه از يكطرف احتیاجات مملکت رفع میشد و از طرف دیگر با همین وجوه کمی که در این وقت صرف میشد ما میتوانستیم احتیاجات را از خودمان دفع کنیم و از برای اینکار هم چنانچه سابقاً هم اشاره شد يك کمیسویی معین کرده بودند که در وزارت جنگ پیشینند و سرک باشد از مردمان متخصص اینکار که اسلحه و تفنگهای مختلف را امتحان کنند و خوب داخل در جزئیات آن بشوند و بعد پیشنهاد وزیر مالیه بکنند و وزیر مالیه به مجلس شورای ملی پیشنهاد بکند آنوقت آن لایحه بموقم قبول و عمل بیاید ولی حالا بد چنانچه بنده اینجایی بنیم که دعوای اساسی عمده «که همیشه اساسی شد لابد بنده هم میشود» در اینکار پیدا شده است اولاً همانطوری که خود آقای رئیس الوزراء هم تصدیق فرمودند احتیاج ما با اسلحه خیلی زیاد است و چنانچه ایشان فرمودند ۳۰۰۰۰ اسلحه لازم داریم بلکه زیاده تر.

رئیس الوزراء - بفوریت .
وحیدالملک - بفوریت رفع احتیاجات ما را این ۳۰۰۰۰۰ تومان نخواهد کرد این يك عیب دیگر اگر چه آقای رئیس الوزراء خودشان فرمودند و بنده هم میگویم و بنده هم فرمایشات ایشان را این راجع میشود بخصوص اسلحه بنده خودم نظامی هستم و نمی توانم تشخیص بدهم کیفیت و جزئیات تفنگ ها و اسلحه های مختلف را ولی بنده فقط از يك نقطه نظری که آن مشولیت نمایندگی ملت است باین گونه امور نگاه میکنم و کلاهی ملت بمدای اینک بعضی محلهای فوق العاده از قبیل استعراض های خارجی از برای احتیاجات فوری و قطعی اساسی مملکتی تصویب بکنند اولاً باید يك ترتیبی را پیش خودشان داشته باشند که فی الحقیقه رأی می دهند از روی يك اطمینان تام و تمامی و از روی يك وجدان صافی باشد که نزد موکلین خودشان و يك ملتی فی الحقیقت خجالتند باشند و بتوانند در آئینه بگویند که ما پیش خودمان شرمند و خجالت زده نیستیم و يك رأی را که داریم از روی حسابات نبود بلکه از روی واقعات و آنوقت که آن رأی را می دادیم خدای خود را شاهد و ناظر و حقیقت آن رأی میدانستیم در کلبه اینگونه امور بیک قسم تقیض و نظارت پارلمانی مخلوط یا تقسیمی که هم بتوانند نمایندگان ملت و هم اولیای امور دولت خودشان را مقابله بکنند بکننده کشیده می شود پیش از وقت و آنوقت از روی آن نقشه متضمن چته علمی و هم جنبه اساسی شده و می شود تا از روی آن رأیهای بخته صاحب داده شود بنده می بینم که این عیبها را پیدا کرده است بد بختانه در صورتی که ما بین خود آقایان وزراء عظام تردید واقع شود و بنده یقین می دانم که تردیدشان تردید صحیحی است (نه بیاناتم که الان هم تردیدی با شما لکن آنوقت تردید بود) کاملاً هم را هستم بآن تردید و خود وزیر اعظم هم بیک مشولیت فوق العاده دارند در مقابل ملت و نمایندگان ملت در صورتی که تردیدی باشد ما بین خود وزراء عظام بطور مسا نمایندگان باینميك رأيی بدیم در این فنره راجع بخرید اسلحه که نه آن حواجی فوری قطعی ما را رفع بکنند که ۳۰۰۰۰ یا ۵۰۰۰۰۰ اسلحه

تمام شرایط و دنیاها بعمل آمد لابد در سه ماه طول خواهد کشید آنوقت سفارش بدیم به بيگی از فابريك های فرانك که برای ما تفنگ بخرند بعد از آنکه آن سفارش بانجام رسيد ببنیم آنرا از چهاره وارد خواهیم کرد از جنوب یا از شمال شرایط عمل اسلحه و کلبه شرایط هر نوع مال التجاره از طرف شمال برآمدی پوشیده نیست که آقایان همه می دانند که محتاج بقدردانگرات و محاط بقدردانگرات است از طرف جنوب هم همین طور بطوریکه امروز يك اسلحه را حمل کنند از فرانكستان تا چند ماه دیگر بر مرکز می رسند و این ابتدا فایده برای آسایش مملکت و رفاه ملت نمی باشد باین مناسبت کابینه حاضر نفع نظر از پیشنهاد سابق و قطع نظر از خرید يك اسلحه که البته محتاج آن هست و خواهد بود بفوریت در از روسیه خرید که محتاج این همه تفصیلات نباشد و بتواند آنرا در ظرف چند روز در سرحد مملکت تحویل بگیرد برای این کار ۲۰۰۰۰۰ تومان اعتبار می خواهد سهل و ساده هیچ اختلافی هم در نظر وزراء نیست و ابتدا مربوط نیست بآن اسلحه که وزارت جنگ البته لایحه آنرا حاضر خواهد کرد و يك اسلحه کلی با شرایط خیلی صحیحی که وزارت جنگ معین خواهد کرد و آنرا البته به مجلس پیشنهاد خواهد کرد و این جا ۲۲۰۰۰۰ تومان آنرا در تحت يك ضرورت فوق العاده امروز دولت از شما اعتبار می خواهد که اسلحه بخرند یعنی ۲۰۰۰۰۰ تومان برای تفنگ و ۲۰۰۰۰۰ تومان برای مهمات توپخانه که بیاورند سفارش داده شده است و آن ۲۰۰۰۰۰ تومان يك قسط اولی خواهد بود برای کلیه آن مهمات ولی آن ۲۰۰۰۰۰ تومان را متلاً تفنگ می خرد آنهم از جائی که تا چند روز دیگر بتواند وصلت بنهد بدولت حالا ملاحظات نظامی در این باب بکنند که مرکز نقل تفنگ با داشتن سر نیزه کجا است و قشون ایران عادی نیست که با سر نیزه تیراندازی بکنند اینها را اهل خبره بهتر می دانند ولی بنده عرض میکنم که این قبیل چیزها تقریباً چشم و هوش با زکورتست بپاره مطالب هائی که امروزه با حالت استیصال و ضرورت و حالت اضطرار ما با آن مناسبت ندارد و آنجا مذاکره شد و میگویند این اسلحه کار افغانه و مستعمل است البته آنکسی که اسلحه می خرد و آنکسی که می فرودد این ملاحظات را خواهد کرد و هیچکس نمی رود اسلحه کار افغانه را بخرند و پول بدهند بلکه آقای وحید الملک فرمودند خوب است که این اسلحه که خرید شده است پول این را از مالیات تدارك کنند بنده عرض میکنم همین طوری که این اسلحه بفوریت خواسته شده است باید پولش را هم بفوریت داد تا اینکه آن اسلحه را تحویل بنده از آذربایجان اسلحه میفرودند از خراسان اسلحه می خواهند و هر کدامی از آنها در تحت يك فشارهای فوق العاده میگویند اگر دولت نمی خواهد بفرودمان بخریم و واقعاً چطور بشود يك ملتی گفت خیر ما نمی توانیم اسلحه بدیم بنده هم خودتان هم نمی خریدارید بنده شما را بچایند و اگر بگویم شما خودتان بخرید آنوقت ببنیم این چیز عجیبی می شود که مجلس شورای ملی که اعتبار

خرید ۷۰۰۰ تفنگ را نمی دهد آیا ضرورت اجازه می دهد که هر نقطه از نقاط مملکت برای خودش يك سیستم مختلفه اسلحه بخرد و بحساب دولت بکند این خیلی چیز عجیبی است بنده عرض میکنم که اگر در خرید این اسلحه باید سیستمش بپاره محظورات بود واقعاً این يك چیزی است که مکرر گفته اند که ضرورت ضرورت قبیح المحظورات .

منتصّر السلطان - این نکته را ابتدا لازم است عرض کنم که هر يك از نمایندگان چه از اکثریت و چه از اقلیت در مجلس شورای ملی بیاناتی که میکنند از روی عقیده است و از روی عقیده که شد نباید هیچوقت اعتراض شود و ایرادی را که لازم است عرض کنم که این هفت هزار تفنگ را لازم داشتیم و خریدیم برای اصلاحات مملکتی و اظهار فرمودند که مملکت غیر منظم است و باید منظم کرد بواسطه این اسلحه که وارد میشود بنده بهمان دلیلی که آقای رئیس الوزراء فرمودند که ما برای این قشون خودمان سی هزار تفنگ لازم داریم و امروز هیچ تفنگ نداریم و آن اردوی سیاری که معین فرمودند که با نوزده هزار و ششصد خورده است عرض می کنم پس آن هفت هزار تفنگ برای آن قشون نتیجه نخواهد داد در موقتی که این تفنگ را که تقریباً در در ماه یا سه ماه بیشتر بفوریت وارد مذاکره آن میشوند که بفوریت وارد شود پس بنده سؤال می کنم که آیا اگر از دولت آلمان یا از دولت ایتالی می خرید چقدر تفاوت داشت آن تفاوت چند روز را باید ببنیم نسبت اسلحه خودمان را هم بنسیم بنیم که تفنگی که در آلمان بسی و پنج فرانك میفرودند و این سیستمی که آنان در دست دولت ایتالیا است ۵ فرانك میفرودند و بهترین تفنگ هایش در اروپا است یعنی تفنگی با این خوبی در اروپا نیست و آن سیستم را که دولت روس از دست قشون خودشان انداخته اند و در سال است که اسقاط کرده اند امروز با راستی میفرودند و آنچه از فرانك خیلی اسباب استیجاب است تفنگ بسته کارخانه پنج تیر آتش و سه چیزش خوب بدانند چهار فرانك آن بسولت ایران میفرودند ما باید به بنیم تفاوت این مساحت را که بکماهونیم است مشمول خرید این تفنگ شده و بدانند چهارده تومان و تفنگ پنج تیر آلمانی را به ۳۰ فرانك و تفنگی که آنان دست قشون ایتالیا است به ۴۵ فرانك که هر فرانکی دانه دو قران و تفنگی که ما می توانستیم بخریم و سال آنکه با این اعتبار که دست بیست هزار تومان است که برای این کار معین کرده ایم می توانستیم این را بیش قسط داده باشیم و بقیه را بآن اسقاط بپردازیم چنانچه اسلحه که از سابق خریدیم جزء بودجه مان هست که هر ساله می پردازیم پس همیشه نظر باین دو چیز است کل انتقاداتی که می خواهیم در موقتی که داخل کار می شویم و يك فرض می کنیم برای مملکت کرده باشیم و آن استفاده این است

که ما امروز این قسم که استفاده می کنیم بآن شرایط و بآن ترتیب از برای این است که مملکتان را مرتب و منظم بکنیم کسی که بگوید نمی خواهم مملکتان منظم بشود همیشه شب و روز نمایندگان در این باب كوشش وجد و جهد دارند و سعی هستند که تمام اطراف مرتب و منظم بشود وجه وقت که يك واقعه واقع می شود ديك خبری می شود شاید و کلا زیاد تر از سایرین دلننگ و کسل می شوند از برای این اتفاقات ناگهانی فقط سؤال میکنم که چه چیز میجوید کرد که از يك ماه و نیم پیش تا حال که برای این تفاوت ترا این هفت هزار تفنگ که از روسیه خریدند دانه ۵ فرانك که هر فرانك دانه دو قران يك عباسی که ۹۸ هزار تومان پول تفنگ میشود و صد و دو هزار تومان پول تفنگ چه مجبور کرد که از برای ه روز تفاوت ترا که از آلمان تفنگ تهیه و ارزان تر از ایتالیا بهتر و ارزانتر خریدند و این هفت هزار تفنگ برای ما چه نتیجه خواهد داشت و همان فوریتی که آقای وزیر داخله و آقای رئیس الوزراء فرمودند در همان وقت هم ممکن بود که این مذاکره را با کارخانه طرف مذاکره وانم بشوند و عمل را ختم می کردند و امروز که بفوریت پول اورا میرسانند و حمل می کنند اورا هم پولش بفوریت میرسانند و حمل می کنند پنج روز فرق می کرد و این قسمی که می فرمایند بنده خیلی متعجب هستم گمان می کنم که از برای عقب افتادن هر دو تفاوت این ضرورتا بخودمان نخیریم باینجه بنده رای ندارم در خرید این اسلحه

وزیر امور خارجه - موضوع تفنگك يك موضوعی است که نقطه بحث دولت و نمایندگان مملکت باید رعایت حواجی مملکت را در آن باب بکنند و دیگر خوبی سیستم و اینکه از کجا خرید شود تصور نمی کنم شایسته باشد که در اینجا آن را محل مذاکره قرار بدهند که از نزاکت خارج شود و بنده نظر آقایان را جلب می کنم باینکه چطور می توانند تصور بکنند که يك دولتی که با دول صاحب تفنگ و اسلحه های مشهور اروپا هم حساست و قوه نظامی دارد و مشغول است باین که در مقابل آنها حفظ حدود خودش را بکند يك تفنگی داشته باشد که از تفنگ باطله فلان دولت دیگر که خیالی از ما دورتر است بدتر باشد اگر آقای منزه الملک آن روز در کمیسیون يك اظهاری در این خصوص کردند يك اظهار دیگری هم کردند و گفتند که تفنگ پنج تیر روسی اگر از تفنگ (لبل) بهتر نباشد بهتر نیست پس این را هم باید تصور کرد که يك دولتی مثل دولت ایران که امروز تفنگی بفوریت می خواهد و از هر طرفی خود شما می شنوید می بینید که حواجی مردم تقاضای خواستن تفنگ را می کنند و تلگرافات والی آذربایجان و انچه ابالتی و اردبیل و غیره چطور عرصه را تنگ کرده است و مقتضیات مملکتی برای فرستادن این اردوها تاچه درجه لزوم تهیه يك تفنگ و استعمادی را بمانشان می دهد در این صورت برای ما يك تفنگی که مثل تفنگ (لبل) باشد خیلی اهمیت دارد و باید خیلی آن را مقننم شماریم و بفوریتی که می گویند

نهایی که از هیئت رئیسه خواسته باشد و باز هم عرض خود را نکرده ایم که یک نفر وکیل گمان نمیکنم بتواند صورت حساب از یک وزارتخانه بخواهد علاوه بر این معامله دولت با بانک بهیچوجه من الرجوع ربطی باینکار ندارد

وحید الملک - بنده می بینم که بیکراری در این مسئله تولید شده است ولی با (جملات طولانی الفاظ و کلمات شمشیر) بدون ترس و ارز از نداشتن تفنگ و اسلحه و نداشتن باروت عریض خود را می کنم بنده در آن ماده فی الحقیقه خوف کردم و در سر جای خود می لرزیدم که این طور و منبر میبوی جلوه داده شود اگر ۷۰۰۰ تفنگ نرسد تمام ارکان مملکت متزلزل شود [گفته شد آن ماده گذشت] بله گذشت و بخرم گذشت [اظهار مخالفت شد] این اختارات از وظیفه رئیس است آقای وزیر مالیه بایک حرارتی می فرمایند که وکیل حق ندارد صورت جمع و خرج مملکت را از وزارت مالیه بخواهد بنده از حضرت تالی که وزیر مالیه هستمید با و از بلند سؤال میکنم حضرت تالی از روی چه بودجه عمل میکنند این صد هزار تومان را که شما از این وجه استنراض بناز محل دیگری می خواهید بیاورید خارج بنده از روی چه دستور وجه بودجه می خواهید بدهید کدام بودجه از مجلس گذشته است و بدست شما داده شده است که از روی آن عمل بکنید می دانید که این با لقی را که شما می دهید از هفت سال هشت سال قبل روی هم دیگر توده شده است و هر وزیر مختاری از برای شما یک حسابی تراشیده است چون این از مطالب بین المللی نیست بدون ترس و احتیاط از آقای وزیر امور خارجه این عریض را عرض میکنم و لطیفان دارم که بهیچیک از قوانین بین المللی هم بر نخواهند خورد و باز عرض خود را نکرده ایم که وزیر مالیه بهیچوجه حق ندارد جنوب را کرو گذاریم و پول بگیریم با آنها دادیم آیا میتوانیم با این ترتیب که در پیش گرفته ایم با روی سفید آنها را قانع بکنیم که فی الحقیقه ارکان مملکت متزلزل بود و از برای حفظ این مملکت این کار را کردیم و بنده از وکلای منصف و البته تمام وکلا منصفه انصاف میظلم که آیا در این فقره حفظ ارکان مملکت و امنیت منظور است آیا اگر دولت حاضر از این وجه استنراض این صد هزار تومان را نبرد از یک خللی بر ارکان مملکت وارد خواهد آمد لا والله اینطور نیست شما در ماده اول که استنادش را بکمیسیون تقاضا کردید سه کروارز این را می خواهید مساعد بقشون خودتان بدهید مخصوصاً که می کنید که این سه کروارز از بودجه گذشته نظامی برگشت خواهد کرد و جزء بودجه تنگ و ژیل خواهد آمد این سه کروارز اگر در کشورش لاوصول باشد دو کروارز چهار صد هزار تومان هم وصول نخواهد شد که از آن حوائج وزراء مختار بود از آن رقم بکنید پس بنده چنانچه اظهار کردم چنانچه خود هم مکرراً در جلسات گذشته در همین مقام عرض کرده ام که یک وجود فوق العاده که بر بودجه مملکت تحمیل میشود و در آن حفظ ارکان مملکت از تزلزل منظور باشد حتی القوه نباید بمصارف خارجی صرف شود بازم عرض میکنم که چند ماده

اکثریت نومی و در هر صورت آن ناطع است. **رئیس** - آقای حاج شیخ اسدالله احتیاط می کنم بنده صریح عرض می کنم و از آقای وزیر مالیه می پرسم چه دستور العملی راجع بسفرا و مأمورین خارجه بود وزیر مالیه داده شده است تا اینکه از روی آن رفتار بکنند و بتوانند خودشان متصرفانه مطمئن باشند که از روی یک تفتیش و نظارت صحیحی آن پولها بصرف رسیده است این چیزهایی که میشود و این دستور العملهایی که از وزارت مالیه داده می شود از روی چه ترتیبی است جواب این را بفرمایید بدانم و هیچ حرارتی هم لازم نیست اظهار شود [گفته شد حرارتی نشد] فرمودند بنده هم انشاء الله هیچ حرارتی نشان ندادم اگر فلان ماده که از برای حفظ امنیت مملکت لازم است و میتوان آنرا جزء امور اساسی شمرد و دیگر این را بطور می شود که جزء امور اساسی شمرد و یک عده مأمورینی شاد در خارجه دارید در اینکه آنها بیکدوری در حقوشتان که بنظر خودشان حساب داده اند و انشاء الله هم صحیح است از دولت می خواهند جای تردید نیست بنده هم در این مقام طلبهائی را که آنها دارند تردید نمیکنم ولی می خواهم بدانم بعد از آنکه یک تحمیل فوق العاده که بر بودجه یک مملکت میشود آیا ممکن است که استفاده از آن تحمیل کرد از برای مخارجی که از چندین سال قبل روی هم توده شده است و مدعا به طرفین است از آنجوه داده شود آیا سزاوار است که پنج کروارز بر بودجه یک مملکتی که عایدی او نیست و پنج کروارز است بسته شود آنهم از یک منبع فوق العاده که استنراض خارجی باشد بیاید آن را بحق عقب افتاده صرف بکنند آیا موکلین ما این توقع را از ما خواهند داشت که بروی آنها بگویم که ما مأمورین هستیم در خارج و بقول خودشان یک پولی از ما میخواهند ما هم بنادر جنوب را کرو گذاریم و پول بگیریم با آنها دادیم آیا میتوانیم با این ترتیب که در پیش گرفته ایم با روی سفید آنها را قانع بکنیم که فی الحقیقه ارکان مملکت متزلزل بود و از برای حفظ این مملکت این کار را کردیم و بنده از وکلای منصف و البته تمام وکلا منصفه انصاف میظلم که آیا در این فقره حفظ ارکان مملکت و امنیت منظور است آیا اگر دولت حاضر از این وجه استنراض این صد هزار تومان را نبرد از یک خللی بر ارکان مملکت وارد خواهد آمد لا والله اینطور نیست شما در ماده اول که استنادش را بکمیسیون تقاضا کردید سه کروارز این را می خواهید مساعد بقشون خودتان بدهید مخصوصاً که می کنید که این سه کروارز از بودجه گذشته نظامی برگشت خواهد کرد و جزء بودجه تنگ و ژیل خواهد آمد این سه کروارز اگر در کشورش لاوصول باشد دو کروارز چهار صد هزار تومان هم وصول نخواهد شد که از آن حوائج وزراء مختار بود از آن رقم بکنید پس بنده چنانچه اظهار کردم چنانچه خود هم مکرراً در جلسات گذشته در همین مقام عرض کرده ام که یک وجود فوق العاده که بر بودجه مملکت تحمیل میشود و در آن حفظ ارکان مملکت از تزلزل منظور باشد حتی القوه نباید بمصارف خارجی صرف شود بازم عرض میکنم که چند ماده

وزیر مالیه - اینجا برای اینکه اشتباهی نشود بنده می خواهم توضیحی بدهم بنده هیچوقت عرض نکردم وکلا هیچوقت حق نظارت در بودجه ندارند حق نظارت در بودجه که دارند سهل است بودجه باید بتصویب مجلس باشد عرض کردم یک نفر وکیل حق ندارد بیاید در وزارتخانه بگوید که من آمده ام صورت ماملات دولت را با بانک ببینم اما مجلس علاوه بر اینکه بودجه بصیوب او باید برسد و این را هم می تواند بخواهد اما اینکه آقای وحید الملک فرمودند کدام بودجه بنده خیلی تعجب میکنم که می فرمایند کدام بودجه همان بودجه که معمول مملکت بوده است و شما از روی آن بودجه عایدات را تحصیل می کنید و بموجب آن مخارج میکنید همان معامله معمولی مملکت که بنظر مجلس هم رسیده است البته تا حال همیشه بطور معمول عمل می شده است مالیات بطور معمول گرفته شده است و خرج هم بطور معمول تأدیه شده است حالا بعد از این بودجه باید بیاید بمجلس و چنانچه حالا مشغول هستیم و یک قسمت بزرگش هم آمده است بقیه اش هم خواهد آمد و از تصویب مجلس هم خواهد گذشت بدهم باید مجلس نظارت خودش را بکند و اینکه فرمودند کدام بودجه عرض می کنم مطابق معمول پس اگر ما یک پولی را نباید بدهیم بواسطه اینکه بودجه نداشته ایم پولی را هم نباید بگیریم بواسطه اینکه بودجه که نداشته ایم تا اینکه بدانیم چه باید بگیریم مطابق معمول عایدات را می گرفتیم و آنچه

معمول مملکت بوده است تاکنون مطابق آن عمل شده است ما هم مطابق آن عمل میکنیم وزارت مالیه مطابق آن می گیرد و مطابق آن حواله می دهد چه بوزارت داخله چه به وزارت خارجه چه به وزارت جنگ چون وزارت مالیه آنچه ادارات است و حقوق هر چه هست مطابق سابق که بنظر مجلس هم رسیده است مطابق آن عمل میشود مطابق آن کتابچه که سابق بمجلس آمده است و از مجلس هم گذشته است مطابق آن گرفته و خرج میشود و وکلا و مجلس حق نظارت دارند در مسئله بودجه علاوه بر اینکه این حق را دارند از طریق دیوان معاسبات هم که یک تفتیش دارند و همه اینها هست و این حقوق را دارند اما اینکه یک نفر وکیل که بخواهد بیاید معامله بانک را بیاورد تفتیش کند اینرا عرض کردم که حق ندارد مگر این که مجلس اجازه بدهد که شما بروید رسیدگی نمائید آنوقت این حق را دارید

وزیر امور خارجه - بنده اگر عرض میکنم از آقای وحید الملک که در خارجه بودند توقع نداشتیم که این مذاکرات را بکنند شاید از روی صمیمیت عرض کرده باشم یکی از اسلحه های نامی دولت نمایندگان دولت است در خارجه دولتیکه بتواند روابط خودش را در خارجه محفوظ بدارد نمایندگان خودش را معتزله بشمارد مالین حرفها را نباید بزینم و از آنقدر وجوه بلکه گمراش شمال جنوب را هم باید کرو بگذاریم و بدهیم بشما بکنید که دولت ایران را در خارجه معرفی میکنید اگر این کار را نکرده ایم آن وقت روی خودمان را در پیش تمام دول سیاه کرده ایم پس آدمی که در خارج بوده و دیده و سنجیده و فهمیده بنده تصور نمیکنم که اینطور ضحیت کند و در این موقع جز مساعدت و همراهی چیز دیگر بکنند حقوق مأمورین خارجه ما صد هزار تومان نیست یک کروارز است از باب عقب افتاده و این حقوق عقب افتاده هم مال هفت هشت سال قبل است بودجه وزارت خارجه حاضر و بنده هم باجموس اجازه میدهم که هر یک از نمایندگان یک یک بیایند ملاحظه بفرمایند و خود آقایان نمایندگان محترم که اینجا شرف حضور دارند میدانند که بعضی از نمایندگان مالزوما بیبایستی حرکت بکنند بواسطه همین ملاحظات کارشان معرق مانده است و از طرف دیگر اتباع ایرانی که در بلاد خارجه هستند کمال انتظاری از برای ورود آن ها دارند آنها هم برادران شاه هستند آنها هم ایرانی هستند باید رعایت حال آنها را هم کرد نمایندگان آن ها هستند شاهم باید رعایت آنها را بکنید و بسرعت اقدام و طلب باید بکنند که اسباب کار آنها هم فراهم بیاید شامشور بکنید که بکنند ایرانی در خارجه وقتی که نماینده دولت خودش را آنطور بیچاره و در تلاکت به بنده باین دولت باین وزراء و باین نمایندگان چه خواهد گفت جز اینکه تمام را مسئول خواهد دانست و حق هم دارد که مسئول بداند این یک نقطه نظر را بنده و رفتای بنده تصور میکنم که یک چیزی است که هیچ محل مذاکره نخواهد بود برای این که می دانستیم که آقایان میدانند حال مناسبات امروزه ما را و نمایندگان ما را در خارجه که بنده باست وزارت خارجه منتقل میشود اگر بخواهم جزئیات مطالب را عرض بکنم و امیدوارم که آقایان هم بیشتر از این راضی نشوند که مذاکراتی بشود که اسباب مزید خجالت فراهم بیاید

رئیس - مذاکره گویا کافی باشد حالا رأی میگیریم در ماده سه آقایانی که تصویب میکنند ماده سه را در وقت سقیم خواهند انداخت (در این موقع رأی گرفته شد و آقای حاج میرزا رضاخان از ترار ذیل اوراق را احصا نمود) و در وقت سقیم (۴۰) و در وقت آبی (۲۷) **رئیس** - ماده سیم به اکثریت چهل رأی از هفتاد و سه نفر نمایندگان حاضر تصویب شد **اسامی رأی دهندگان** **رکن الملک** - آقای شیخ علی شیرازی - **آدمیالتجار** - لسان الحکماء - **انتخاب الواعظین** میرزا علی صفاغی - **دکتر امیرخان** - **دکتر اسمعیل خان** - آقای مدرس قشقه - **حاج سید ابراهیم** - **حاج وکیل الرعایا** - **شهبانی** - **مصطفی الحکماء** - **انتظام الحکماء** - **دکتر حیدر میرزا** - **آقامیرزا ابراهیم** - **متین السلطنه** - **سید الاطباء** - **فرزانه** - **ناصر الاسلام** - **حاج شیخ علی خراسانی** - **معتمد الدوله طباطبائی** - **حاج آقا** - **ارباب کبیر** - **آقا سید محمد رضای همدانی** - **آقا محمد بروجردی** - **حاج شیخ اسدالله** - **میرزا مرتضی نائینی** - **میرزا رضای مستوفی** - **آدمی محمدخان** - **شیر حضور** - **فهم الملک** - **میرزا قاسم خان** - **میرزا ابراهیم خان** - **معاضد الملک** - **لواء الدوله** - **حاج میرزا رضاخان** - **عز الملک** - **آناشایح حسین یزدی** - **حاج عز الملک** **اسامی رأی دهندگان** **آقا سید حسین اردبیلی** - **وحید الملک** - **نیرالسلطان** - **آقا شیخ غلامحسین** - **آقا میرزا محمد علیخان** - **رضیه الملک** - **میرزا داود خان** - **آقامیرزا احمد** - **حاج محمد صادق** - **علیزاده** - **منتصر** - **سلطان** - **ابوالقاسم میرزا** - **آقا سید حسین کزازی** - **آقا سید جلیل** - **آقا شیخ محمد خیابانی** - **آقا شیخ ابراهیم زنجانی** - **صدر العلماء خراسانی** - **آقا سید محمد رضای مساوات** - **شاهزاده سلیمان میرزا** - **آنا شیخ رضای دهخوارقانی** - **نجابت** - **آقا شیخ مهدی نجم آبادی** (مجدداً فقره چهارم از ماده اول که ماده چهارم میشود قرائت شد)

وحید الملک - بنده مخالفت اساسی با این ماده ندارم فقط در مسئله اولی که راجع است بهشتاد هزار تومان از برای امینیه فارس از آقای وزیر داخله می خواهم سؤال کنم که می توانند جزئیات امینیه آنجا را یک اطلاعی بیا بدهند که اطلاع بنانی حاصل شود که امینیه آنجا از روی یک ترتیب علمی صحیحی آورده شده است یا خیر **وزیر داخله** - در کابینه سابق وقتی که ژنرال مالیستا را میفرستادند از برای امینیه فارس در موقعی که یک ضرورت فوق العاده داشت یک بودجه ترتیب دادند از برای امینیه آنجا معادل هشتاد هزار تومان در سال بعد از آنکه ژنرال مالیستا وارد فارس شد و قدری عرض و طول نادر را وقت کرد و تحت نظر آورد یک تلگرافی کرد بتوسط حکومت آنجا که کذب فارس قریب هفت هزار نفر برای امینیه لازم دارد که با مخارج صاحب منصب و بروج و فلابی که برای آنها لازم است در بعضی از نقاط تقریباً متجاوز از هشتاد هزار تومان تقاضا کرده بود و البته این مقدار

خیلی گزاف است و دولت امروز نمی تواند فقط از برای امینیه فارس هشتاد هزار تومان خرج بکند ولی بملاحظاتی که خوب مسبوق است خاطر نمایندگان لازم می داند دولت که عیال امینیه هشتاد هزار تومان را اعتبار بدهد بتوسط بانک شاهنشاهی بامینیه فارس و این مسئله چون هنوز در مجلس نگذشته است باین جهت دولت هنوز داخل مذاکره با ژنرال مالیستا نشده است یعنی مذاکره شروع شده ولی هنوز نتیجه کامل حاصل نشده است و باین هشتاد هزار تومان میتوان امینیه فارس را بطور کامل اداره کرد یا خیر و چون در این ضمن متعصبینی که برای ژنرال امری خواسته شده اند و مخالفت کلی آنها خواهد داشت و آنها هم امروز و فردا حرکت میکنند شاید هم حرکت کرده باشند و بعد از اینکه این وجه استنراض از مجلس گذشت تقریباً مصادف خواهد شد با ورود آنها آنوقت با نظریات آنها و با تعاضل افکار یک با حکومت فارس و با ژنرال مالیستا بعمل میآید البته وزارت داخله امیدوار است که بتواند باین هشتاد هزار تومان امینیه آنجا را بجای برساند که اسباب امنیت جنوب از طرف و شوارع بعمل بیاید **رئیس** - دیگر مخالفی نیست رأی میگیریم ماده چهارم آقایانیکه موافقت و تصویب میکنند ماده چهارم را در وقت سقیم خواهند انداخت (شروع بانچه آراء گردید حاج میرزا رضا خان بقرار ذیل اوراق رأی را احصا نمود و در وقت سقیم (۴۳) و در وقت آبی (۱۸) **اسامی رأی دهندگان** **لسان الحکماء** - **مرتضی قلیخان نائینی** - **فهم الملک** - **دکتر حاج رضاخان** - **رکن الملک** - **میرزا علی صفاغی** - **آدمی محمدخان** - **آدمیالتجار** - **آقا شیخ علی شیرازی** - **شهبانی** - **دکتر لسان الحکماء** - **انتظام الحکماء** - **دکتر اسمعیل خان** - **متین السلطنه** - **دکتر حیدر میرزا** - **آقامیرزا ابراهیم** - **متین السلطنه** - **حاج وکیل الرعایا** - **دکتر امیرخان** - **حاج شیخ علی خراسانی** - **لواء الدوله** - **آقا محمد بروجردی** - **میرزا رضای مستوفی** - **حاج شیخ اسدالله** - **انتخاب الواعظین** **سید الاطباء** - **ارباب کبیر** - **طباطبائی** - **معتمد الدوله** - **آقا سید محمد رضای همدانی** - **عز الملک** - **میرزا قاسم خان** - **حاج آقا** - **فرزانه** - **آقامیرزا ابراهیم** - **شیر حضور** - **مصطفی الحکماء** - **انتظام الحکماء** - **دکتر حیدر میرزا** - **آقا سید محمد رضای مساوات** - **شاهزاده سلیمان میرزا** - **آنا شیخ رضای دهخوارقانی** - **نجابت** - **آقا شیخ مهدی نجم آبادی** (مجدداً فقره چهارم از ماده اول که ماده چهارم میشود قرائت شد) **با اکثریت (۴۳) رأی تصویب شد چون ماده پنجم مسترد شد ماده ششم را بخواهیم** (ماده ششم بمبارت ذیل قرائت شد) برای نظارت و مواظبت در تغییر لیره و خرید لیره از وجه استنراض و نیز برای تهیه نقشه بجهت تفتیش مخارج مذکور فوق و حصول اطمینان کامل از اینکه وجوه کاملاً در محل خود بصرف میرسد کمیسیون مختلط از نمایندگان وزارتخانه های مختلفه در تحت ریاست وزیر مالیه و بنیاد ریاست رئیس کس که کرات تشکیل میشود اعضاء کمیسیون مزبور هفت نفر از مستخدمین اروپائی

پانزده هزار تومان زمین قیمت دارد پانزده هزار تومان هم اعتبار می دهیم که با این سی هزار تومان یک عمارتی بکنند و حال آنکه آن عمارت هیچ بحال ما فایده ندارد و مدرسه سیاسی الان هست عمارتی پنجاه تومان اجاره میدهند این سی هزار تومان ماهی سهصد تومان بقواد تجارتهای فائده خواهد کرد اینها را بنده از جزء بورا هوس میمانم اینک اینها را از جزء معارف بدانم بطوری که بنده حساب کرده ام ملک ما ده هزار مدرسه ابتدائی لازم است و نیمی مادر مدرسه ابتدائی باز کردیم آنوقت باید پنج مدرسه حقوق سیاسی داشته باشیم نه اینکه ما هنوز هیچ مدرسه ابتدائی بروی ملت نتوانستیم بنا کنیم بیایم سی هزار تومان مخارج برای عمارت مدرسه سیاسی بکنیم در صورتیکه می توانیم بهتر از آن عمارت را بکرتبه اجاره بکنیم هیچ داعیه ندارد که ما بقوا هیم این خرج را بکنیم چون در کمیسیون هم بنده آنروز که بدم مخالفت کردم آقای معاون اظهار کردند که حالا جواب عرض می کنم که مجدداً تکرار نشود فرمودند باید عمارت مدرسه را بطریق حفظالصحة ساخت ماهنوز حفظ الصحة بجهت آبهای خودمان و کردو خاکهای که هست نتوانستیم ایجاد کنیم حالا بیایم برای چند ساعته که شاگرد مدرسه است در منزل با حفظالصحة باشد و با قیاد در همان منزلی که غیر حفظالصحة خواهد بود پس بهترین است که همان طوریکه تا حال معمول داشته ایم یک منزلی صد هزار تومان مخارج او شده است به پنجاه تومان اجاره بکنیم و بقیه منافع این سی هزار تومان راه چهار مدرسه ابتدائی باز کنیم اگر بفرمایند که مدرسه ابتدائی داریم هر چه بیشتر باشد بهتر ده هزار مدرسه ابتدائی برای این مملکت لازم است مسئله دیگر مخارجی که پیشهاد می شود باید در مقابل آن یک عایدی معلوم کرد در این پیشهادی که از طرف وزارت علوم و معارف شده بود محل اورا از عایدی نك تصور کرده بودند اولاً اینکه این پیشهاد باید برود بکمیسیون معارف و کمیسیون بودجه و این مستقیماً از وزارت معارف آمده بود بکمیسیون و این خلاف قاعده است اگر بنا باشد که هر مجلسی از طرف وزارتخانه ها مستقلاً پیشهاد بمجلس شود و بگذرد آن وقت مسئول عایدی دخل و خرج مالیه مملکت که خواهد بود در صورتی که وزارت مالیه خبر ندارد و خود وزارت معارف که این لایحه را پیشهاد کرده بود محل نك را تصور کرده بود و حال آنکه امروز نظر اکثریت مجلس و هیئت وزراء بر این است که مالیات نك را یا باید تغییر داد یا آنکه تحقیق در او باید داده شود با این حال بنده با این عرضی که کردم هیچوجه نمی توانم تصویب کنم و گویا بعضی از آقایان هم هم همینطور باشند

حاج عزالمالك - اینکه آقای حاج شیخ علی فرمودند هر پیشهادی که میشود از وزراء باید برود بوزارت مالیه و بتوسط او بمجلس پیشهاد شود و اینکه پیشهاد شده است برخلاف قانون بوده است هیچ وقت یک همچو قانونی وضع نشده است که وزیر دیگری جز وزیر مالیه نمی تواند پیشهادی بکند و اعتباری بشواید البته هر وزیر می تواند که پیشهاد

بکنند و این مصارف قانون نیست و اما اینکه این طور تصدیق فرمودند برای بنای مدارس ابتدائی آنهم پیشهادی در این باب هست و تا چند روز دیگر بمجلس خواهد آمد در آن موقع زودتر رأی خواهند داد و عرض اینکه در این موقع با تاسیس مدرسه سیاسی و حقوق خدمت می کنند در آن موقع موافقت بکنند که آن لایحه زودتر بگذرد اما یکی از لوازم تحصیل بنای مدرسه است که خیلی لزوم دارد این که راجع بکمی بودجه هم مذاکره می شود همین ملاحظه را کمیسیون بودجه هم کرده است چنانچه چهل هزار تومان برای این مصارفات از عایدات نك تقاضا کرده بودند بملاحظه همینکه محل این را عایدات نك فرار داده بودند و امروز معلوم نیست هزار تومان برای یک مدرسه سیاسی را اینقدر زیاد و تحمیل بر بودجه نداشت بلکه لازمی دانند که این مبلغ صرف تاسیس یک مدرسه مهمی مثل مدرسه حقوق و سیاسی شود

رئیس - گویا مذاکرات در این باب کافی نباشد فتره سیم چهارم رئیس را و وزارت معارف مسترد می دارند

معاون معارف - بله عجلتاً نباشد که این ها مسکوت عنه بماند بعد اگر نباشد در تانی پیشهاد میشود

رئیس - پس رأی می گیریم بقره اول در باب سیزده هزار و هفتصد و هفتاد ذوق زمین از اراضی نگارستان و بعد در فقره اعتباری که خواسته اند

حاج آقا - ملما کره بقدر کفایت نشده است بنده عرض داشتم

رئیس - بیش از این مذاکره لازم نیست رأی می گیریم برای زمین آقایانیکه موافقت ورقة سفید خواهند انداخت آنهایی که مخالفند ورقة آبی (در این موقع شروع باخذ آراء گردید - حاج میرزا رضا خان احصاء نموده نتیجه را رئیس اعلام داشت)

رئیس - با اکثریت - در رأی تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج عزالمالك - حاج وکیل الراهبا - ناصر الاسلام - میرزا رضان خان نائینی - شیخ فلاحت حسین معاضد الملک - تربیت - دهخوارقانی - ادیب التجار عزالمالك - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

بکنند و این مصارف قانون نیست و اما اینکه این طور تصدیق فرمودند برای بنای مدارس ابتدائی آنهم پیشهادی در این باب هست و تا چند روز دیگر بمجلس خواهد آمد در آن موقع زودتر رأی خواهند داد و عرض اینکه در این موقع با تاسیس مدرسه سیاسی و حقوق خدمت می کنند در آن موقع موافقت بکنند که آن لایحه زودتر بگذرد اما یکی از لوازم تحصیل بنای مدرسه است که خیلی لزوم دارد این که راجع بکمی بودجه هم مذاکره می شود همین ملاحظه را کمیسیون بودجه هم کرده است چنانچه چهل هزار تومان برای این مصارفات از عایدات نك تقاضا کرده بودند بملاحظه همینکه محل این را عایدات نك فرار داده بودند و امروز معلوم نیست هزار تومان برای یک مدرسه سیاسی را اینقدر زیاد و تحمیل بر بودجه نداشت بلکه لازمی دانند که این مبلغ صرف تاسیس یک مدرسه مهمی مثل مدرسه حقوق و سیاسی شود

رئیس - گویا مذاکرات در این باب کافی نباشد فتره سیم چهارم رئیس را و وزارت معارف مسترد می دارند

معاون معارف - بله عجلتاً نباشد که این ها مسکوت عنه بماند بعد اگر نباشد در تانی پیشهاد میشود

رئیس - پس رأی می گیریم بقره اول در باب سیزده هزار و هفتصد و هفتاد ذوق زمین از اراضی نگارستان و بعد در فقره اعتباری که خواسته اند

حاج آقا - ملما کره بقدر کفایت نشده است بنده عرض داشتم

رئیس - بیش از این مذاکره لازم نیست رأی می گیریم برای زمین آقایانیکه موافقت ورقة سفید خواهند انداخت آنهایی که مخالفند ورقة آبی (در این موقع شروع باخذ آراء گردید - حاج میرزا رضا خان احصاء نموده نتیجه را رئیس اعلام داشت)

رئیس - با اکثریت - در رأی تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

رئیس - با اکثریت ۹۹ نفر از ۷۷ نفر نمایندگان تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

رئیس - با اکثریت ۹۹ نفر از ۷۷ نفر نمایندگان تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

معاضد الملک - میرزا قاسم خان - مشیرحضور - معز الملک - تربیت - میرزا داودخان - حاج عز المالك - ارباب کیخسرو - ناصر الاسلام - نجم آبادی - آقا شیخ فلاحت حسین عز الملک - میرزا محمد نجات - فرزانه - آقامیرزا ابراهیم خان فهم الملک - آقامیرزا احمد - ابوالقاسم میرزا - بهجت - آقامیرزا مرتضی قلیخان - آقا میرزا علی اصفهانی - ورقة آبی - آقا شیخعلی خراسانی

رئیس - رأی در کلیات این دو فقره می گیریم آقایانی که تصویب می کنند ورقة سفید خواهند انداخت و آقایانی که مخالف هستند ورقة کبود (در این موقع شروع باخذ اوراق رأی گردید حاج میرزا رضاخان احصاء نمود نتیجه عبارت ذیل اعلام شد)

رئیس - با اکثریت ۹۹ نفر از ۷۷ نفر نمایندگان تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

رئیس - با اکثریت ۹۹ نفر از ۷۷ نفر نمایندگان تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان) (متمم التجار - سلیمان میرزا شیخ ابراهیم زنجانی - دکتر اسمعیل خان - صدر العلماء - دکتر میرزا لقمان - شیبانی - حاج سید نصرالله - ذکاء الملک - دکتر علی خان - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - آقا میرزا ابراهیم قمی - لسان الحکماء - معز الملک - سادات - آقا سیدجلیل - حاج محمدصادق - ابوالقاسم میرزا - منتصر السلطان - آقامیرزا احمد - کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - ارباب کیخسرو - فرزانه - مشیرحضور ضیاء الملک - حاج میرزا رضاخان - میرزا علی اصفهانی - بهجت - سید الاطباء - میرزا آقاخان - میرزا داود خان - حاج سید ابراهیم - محمد هاشم میرزا - وحید الملک - شیخ محمد خراسانی - نجات (اسامی رد کنندگان)

آقا شیخ حسین بزدی - اعتمام الملک - حاج شیخعلی خراسانی

صنف دباغ محتاج بتغذیف بنده شده باشند بفرمایند که مسبوق باشیم دباغی در این مملکت چیزی نیست که رو بضمیف رفته باشد تا اینکه تغذیف داده شود

حاج عزالمالك - اینجا نظر وزارت مالیه بتصدیق انجمن ولایتی بوده و انجمن ولایتی تصدیق می کنند که هر دو صنف در نهایت شکستگی و پیریشانی هستند که قادر بدادن این تفاوت عمل نیستند ولی همان ملاحظه که حاج وکیل الراهبا داشتند کمیسیون هم همین ملاحظه را داشت و هم صلاح دانست که نصف تفاوت عمل دباغ تغذیف داده شود برخلاف صباغ که باید تمام آن تغذیف داده شود و این گویا مذاکره لازم نداشته باشد

رئیس - گویا مذاکرات کافی باشد (گفتند کافی است) پس رأی می گیریم آقایانی که موافقت با راپورت کمیسیون بودجه ورقة سفید خواهند انداخت آقایانی که مخالفند ورقة آبی خواهند داد (در این موقع شروع باخذ آراء گردید و حاجی میرزا رضا خان احصاء نمود)

رئیس - ساده دریم با اکثریت ۸۸ رأی تصویب شد (اسامی تصویب کنندگان)

متین السلطنه - بهجت - آقا شیخ محمد خرابانی سلیمان میرزا - صدر العلماء - آقا شیخ علی شیرازی حاج سید نصرالله - انتظام الحکماء - قشقانی - وحید الملک - آقا میرزا ابراهیم قمی - اعتمام الملک ذکاء الملک - منتصر السلطان - حیدر میرزا - رکن - المماليك - حاج سید ابراهیم - آقا میرزا ابراهیم خان - معتمد الدوله - فرزانه - آقا سید جلیل - علی زاده - میرزا مرتضی قلی خان - طباطبائی - میرزا رضاخان نائینی - ابوالقاسم میرزا - آقامیرزا احمد میرزا رضای مستوفی - آقا محمد بروجردی - شیخ اسدالله - آقا محمد رضای همدانی - سید الاطباء آقا شیخ حسین بزدی - حاج دکتر (رضا خان - شیبانی - معاضد الملک - میرزا قاسم خان - تربیت - لواء الدوله - حاج میرزا رضا خان - حاج عزالمالك معز الملک - آقا شیخ محمد خراسانی - ضیاء الملک - نجم آبادی - افتخار الواعظین - ارباب کیخسرو دهخوارقانی - ناصر الاسلام - آقا سید حسین اردبیلی - آقا سید حسین کزازی - دکتر علی خان - شیخ - علی خراسانی - آقا سید محمد رضای همدانی - لسان الحکماء - میرزا داودخان - مشیرحضور - شیخ فلاحت حسین - آقا شیخ ابراهیم زنجانی

رئیس - بکلیات این رأی باید گرفته شود مخالفی هست ؟

حاج سید ابراهیم - بنده در کلیات این راپورت عرض دارم در عبارتی که در ماده دوم است که صدو شصت تومان تغذیف داده شود چون حال مالیات ما امروز اینطور است که یک اهمیتی دارد که باسم اصل و رفع گرفته میشود

رئیس - این کلیات نیست این راجع ماده دوم است

حاج سید ابراهیم - راجع بکلیات همین است بواسطه اینکه مخالفت با اجماع باده اول است یا ماده دوم پس بکجا باید راجع باشد